

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Datum 18 augustus 2025

Onderwerp Reactie op consultatie Spoedwet vervangen omgevingswaarde stikstof

Behandeld door H. Hekhuis

Ons kenmerk Z256049- / D25-32418

Uw kenmerk

Bijlagen

Geachte mevrouw Wiersma,

In reactie op de consultatie betreffende de spoedwet vervanging omgevingswaarde stikstof geven wij u hierbij een aantal overwegingen mee.

In 2023 heeft Staatsbosbeheer deelgenomen in een uitgebreid traject over 'alternatieven voor Kritische Depositie Waarde (KDW)'. Na een aantal bijeenkomsten van een breed samengestelde werkgroep is een gedragen advies opgeleverd aan de toenmalige minister voor Natuur en Stikstof, die dit heeft doorgestuurd naar de Tweede Kamer. In dit stuk staat waar partijen het wel en niet over eens waren.

Wij verwijzen in deze zienswijze dan ook naar het eindverslag van de werkgroep genaamd "[Verkenning naar alternatieven voor de KDW als omgevingswaarde in de wet \(Wsn\) Eindverslag werkgroep](#)". Dit is de basis voor onze verdere reactie.

In het eindverslag staat de volgende conclusie:

'Het daadwerkelijk mogelijk maken van de sturing, het bepalen van doelbereik en de rapportage vergt een veel langere periode; met name de concretisering van beheerplannen kent een lange doorlooptijd. Het is voor de inwerkingtreding van een wetswijziging strikt juridisch gezien niet noodzakelijk om daarop te wachten. Wel moet er op dat moment zekerheid zijn dat het zodanig snel wordt ingevoerd dat op het eerste evaluatiemoment daadwerkelijk geëvalueerd kan worden. Voor het bepalen van wat nodig is om de omgevingswaarde te halen, is het wel nodig om te weten wat het percentage van de omgevingswaarde in de uitgangssituatie is, zodat bepaald kan worden wat de afstand is tot de omgevingswaarde op het eerste evaluatiemoment. Voor een deel van de werkgroep is dat laatste een harde randvoorwaarde voor de inwerkingtreding; voor een andere deel van de werkgroep is het dat niet.'

Wij willen u meegeven dat in onze natuurgebieden de stikstofschaade nog steeds toeneemt, ondanks de Raad van State-uitspraak van voorjaar 2019. Dankzij het Programma Natuur heeft Staatsbosbeheer weliswaar de nodige 'herstelmaatregelen' kunnen treffen binnen een aantal Natura2000-gebieden maar structureel herstel blijft in veel gevallen uit. De onderbouwing hiervan wordt bijvoorbeeld gevonden in de natuurdoelanalyses

van de Natura2000-gebieden en het oordeel dat de Ecologische Autoriteit hierover geeft (zie rapport [‘Doen wat moet én kan’](#)). Stikstofgevoelige habitats gaan niet vooruit maar achteruit.

Vanuit onze kennis en ervaring als uitvoerder van het natuurbeleid zien we dat natuurherstel en de stikstofaankpak alleen door een gecombineerde aanpak van reductie van stikstofemissie en -depositie, aanpak van de andere drukfactoren als verdroging en een intensief beheer gerealiseerd kan worden. Intensief beheer voor instandhouding van wat er is, ter overbrugging van de komende periode en ook om de natuurherstelmaatregelen te laten renderen. Dit vergt ook aanpak van de andere drukfactoren en een adequate financiering van het natuurbeheer in lijn met de nieuwe, recent door de Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied (BAC-LG) vastgestelde kostprijzen.

Staatsbosbeheer heeft in de werkgroep meegedacht en is desgevraagd altijd bereid om vanuit zijn uitvoeringskennis en praktijkervaring dat ook bij de verdere uitwerking te doen.

Met vriendelijke groet,
de directeur Staatsbosbeheer, namens deze,

ir. H.J. Hekhuis
manager Terreinbeheer